

518. plenární zasedání Evropského hospodářského a sociálního výboru (Brusel, 13. – 14. 7. 2016)

Plenární zasedání Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) projednalo a přijalo následující stanoviska:

- **CCMI/146 Ocelářství – Jak uchránit pracovní místa a růst**

Evropské ocelářství si ve světě drží první příčku v segmentu určitých ocelářských výrobků, představuje 1,3 % HDP EU a v roce 2015 generovalo 328 000 přímých pracovních míst a ještě více pracovních příležitostí v navazujících odvětvích, jelikož sehrává důležitou úlohu v mnoha jiných průmyslových odvětvích. Komise ve svém sdělení popisuje, jak může evropské odvětví ocelářství s pomocí členských států a orgánů EU překonat své krátkodobé i dlouhodobé problémy:

- *Opatření k silnější ochraně proti nekalým obchodním praktikám.* Komise navrhuje ještě více urychlit přijímání antidumpingových opatření, navrhuje rovněž urychlit a zjednodušit celý postup, zejména zrušit takzvané pravidlo nižšího cla, jakož i provádění opatření předchozí kontroly.
- *Řešení příčin celosvětové nadměrné kapacity.* Komise upozorňuje na příčiny problému dotyčné hlavní partnery v EU na dvoustranné úrovni a současně na příslušných mezinárodních fórech, jako je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Světová obchodní organizace (WTO).
- *Investice do budoucích řešení a technologií v zájmu větší konkurenceschopnosti.* Dlouhodobá konkurenceschopnost energeticky náročných odvětví závisí na jejich schopnosti vyvíjet průlomové technologie v oblastech, jako je např. energetická účinnost nebo zachycování a využívání uhlíku. Je třeba, aby do výzkumu a vývoje směřovalo více investic veřejného a soukromého sektoru.
- *Investice do lidí.* V rámci nové agendy dovedností pro Evropu bude Komise v úzké spolupráci s členskými státy a sociálními partnery usilovat o vytvoření společného závazku investovat do dobře vyškolené pracovní síly.
- *Cílené politiky v oblastech, jako je hospodářská soutěž, evropský systém pro obchodování s emisními povolenkami (ETS) a oběhové hospodářství.*

Evropský hospodářský a sociální výbor:

- vyzývá orgány EU, aby si stanovily za klíčovou prioritu vytvoření rovných podmínek pro ocelářství;
- vzhledem k existenci specifických problémů, které nemohou být řešeny v rámci širší Skupiny pro energeticky náročná průmyslová odvětví, vyzývá k okamžitému obnovení skupiny na vysoké úrovni pro ocel. Tato obnovená skupina na vysoké úrovni pro ocel by se měla skládat ze zástupců Komise, členských států, Evropské investiční banky (EIB), sociálních partnerů, zástupců průmyslu a odborů, technologické platformy výzkumu a vývoje a center pro kompetence;
- **naléhavě vyzývá Radu a Komisi, aby sestavily plán obsahující konkrétní závazky provádění, zdroje a cíle, které by umožnily vypořádat se s hrozbami a úkoly uvedenými v analýze;**
- vybízí Komisi, aby do uplynutí jednoho roku vypracovala monitorovací zprávu o provádění opatření stanovených ve sdělení;
- **vybízí Komisi, aby výrazně posílila a urychlila účinnost a účelnost stávajících nástrojů na ochranu obchodu a znovu nastolila rovné podmínky;**

- vyzývá orgány EU, aby v rámci antidumpingových a antisubvenčních šetření používaly u čínských dovozů nestandardní metodiku podle článku 15 protokolu o přistoupení Číny k WTO, dokud Čína nesplní pět kritérií EU pro přiznání statusu tržní ekonomiky;
- **požaduje, aby veškeré změny v nakládání s čínskými dovozy doprovázela odpovídající opatření s cílem ochránit průmysl EU před nepříznivými vlivy nekalých obchodních praktik;**
- zdůrazňuje, zejména členským státům, že je důležité dosáhnout přijetí souboru opatření, kterými se modernizují nástroje na ochranu obchodu, protože se tím tento proces urychlí a odstraní ze systému EU takzvané prvky WTO+, zejména pak pravidlo nižšího cla;
- zdůrazňuje skutečnost, že vzhledem k tomu, že podle společného celního sazebníku se na výrobky z oceli nevztahuje žádné clo, je třeba u výrobků z oceli pravidlo nižšího cla zrušit;
- naléhavě vyzývá Komisi, aby v souladu se základním nařízením dovozy před přijetím prozatímních opatření registrovala a se zpětnou účinností ukládala konečná antidumpingová a/nebo vyrovnávací cla tři měsíce před tím, než budou prozatímní opatření přijata;
- **vybízí Komisi, aby od ostatních obchodních partnerů vyžadovala úplnou transparentnost v oblasti státní podpory a nepřímé státní podpory odvětví ocelářství;**
- požaduje jasnou a účinnou metodiku pro řízení restrukturalizace sociálně udržitelným způsobem, aby nadcházející konsolidace ocelářského průmyslu EU neproběhla jednostranně na úkor zaměstnanců;
- znovu připomíná význam podpory sociálního dialogu s cílem zlepšit dovednosti pracovníků, pokud jde o přizpůsobení se novým výzvám. To bude vyžadovat přijetí konkrétního plánu a podrobného harmonogramu, které budou výsledkem dohody mezi Komisí a sociálními partnery;
- **žádá Komisi, aby přezkoumala stávající konkrétní pravidla pro poskytování státní podpory a vyhodnotila možnosti případného začlenění ocelářství do obecného rámce;**
- naléhavě vyzývá Komisi, aby vzala ohled na specifika Výzkumného fondu pro uhlí a ocel;
- vyzývá Evropský parlament a Radu, aby zajistily, že v rámci procesu přezkumu systému obchodování s emisemi budou nejúčinnější zařízení získávat povolenky zcela bezplatně. Plná náhrada za nepřímé náklady vyplývající ze zvýšení cen elektrické energie kvůli systému obchodování s emisemi a podpoře energie z obnovitelných zdrojů musí být poskytována harmonizovaně, aby se předešlo současnému narušení jednotného trhu EU;
- naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zohledňovaly a v rámci předpisů o zadávání veřejných zakázek také náležitě odměňovaly dobrovolné režimy udržitelnosti, které vytvořilo ocelářství s cílem posílit angažovanost podniků vůči současným i budoucím generacím, jako nejlepší způsob podpory udržitelnosti v rámci celého trhu EU.

- **CCMI/144 Status tržního hospodářství Číny**

Stěží by se dalo připustit, že Čína funguje za podmínek tržního hospodářství, neboť nespňuje čtyři z pěti kritérií stanovenými praxí Komise na základě základního nařízení (nařízení Rady č. 1225/2009). EHSV připouští, že ačkoli různé zdroje přinášejí různé výsledky, pokud přijdeme o nástroje k zajištění volného a spravedlivého obchodu s Čínou, **ztratíme nepřijatelný počet pracovních míst v řádu stovek tisíc.** Tyto ztráty by se soustředily do určitých odvětví a oblastí, které by to značně postihlo, jako například hliník, jízdní kola, keramika, elektrody, slitiny železa, sklo, papír, solární panely, ocel a pneumatiky. **Doporučuje se proto vypracovat další odvětvové a zeměpisné studie.** Dotčenými sektory jsou především výrobci či spotřebitelé meziproductů, a v důsledku toho nebudou mít soukromí spotřebitelé z omezení antidumpingových opatření pravděpodobně prospěch.

Průmyslová odvětví, která spotřebovávají dumpingové výrobky, by měla z dovozu dotovaného dovozového zboží z krátkodobého hlediska prospěch. Ze střednědobého hlediska by je to však mohlo rovněž ohrozit, protože Čína také podporuje navazující odvětví s přidanou hodnotou. **Také špatná pověst Číny v oblasti práv průmyslového vlastnictví představuje v tomto smyslu hrozbu.**

Jakmile jednou pracovní místa v průmyslu zmizí, málokdy se zase obnoví. Pokud se dotčeným jedincům podaří najít si novou práci, je pravděpodobné, že budou mít nižší mzdy a budou pracovat na pozicích, kde se nezhodnotí jejich dovednosti. Nahrazení kvalitních pracovních míst v průmyslu špatně placenými, nejistými pracovními místy rovněž přináší riziko zvýšených nerovností v naší společnosti.

EHSV se tedy domnívá, že přiznání statusu tržního hospodářství Číně by vážně ohrozilo průmyslový systém EU a pracovní místa ve výrobě. Byla by ohrožena možnost oživení evropského průmyslu prostřednictvím využití stabilních a kvalitních pracovních míst a zavedení a šíření technologických inovací, výzkumu a vývoje, jež jsou klíčovou hnací silou pro zajištění udržitelné dynamiky evropského hospodářského a sociálního systému.

Přiznání statusu tržního hospodářství Číně by v této souvislosti vážně ohrozilo existenci průmyslových zón a místních výrobních systémů malých a středních podniků, jež se vyznačují výrobou, kterou ohrožují nekalé konkurenční praktiky ze strany Číny. Podstupovalo by se tak riziko, že přijdeme o výrobní specializace malých a středních podniků a o řemeslná a vysoce specializovaná pracovní místa, jež jsou páteří evropského výrobního systému.

EHSV vyzývá Komisi, Evropský parlament a Radu, aby podpořily mezinárodní spravedlivou hospodářskou soutěž jako způsob, jak aktivně hájit tato pracovní místa a hodnoty evropské společnosti a podpořit příjmy a blahobyt v Evropské unii.

Obrana těchto pracovních míst v EU a příslušných investic dává smysl nejen z hospodářského hlediska, ale podporuje rovněž sociální a environmentální udržitelnost. Přemístění výroby z výrobních míst v Evropě, která velmi efektivně využívají zdroje a jsou energeticky vysoce účinná, do čínského hospodářství založeného na uhlí by zmařilo naše ambice týkající se změny klimatu a udržitelného vývoje. Také dodržování lidských a pracovních práv je v Číně nadále problematické.

Tato obrana musí být v souladu s právem Unie a mezinárodními smlouvami. Zároveň by měla přimět třetí strany k plnění smluv a zohlednit jednání vedená s hlavními obchodními partnery, jako jsou Spojené státy americké. Účinné nástroje na ochranu obchodu zajišťují spravedlivou hospodářskou soutěž. Jsou nezbytné pro budoucnost evropského průmyslu a pro podporu cíle zvýšit podíl průmyslu na 20 % HDP.

Dokud Čína nesplní pět kritérií EU nutných pro přiznání statusu tržního hospodářství, měla by Komise používat v souladu s obsahem článku 15 protokolu o přistoupení Číny k WTO nestandardní metodiky v antidumpingových a antisubvenčních šetřeních týkajících se čínských dovozů.

Udržení průmyslových odvětví v EU je základem zdravých sítí výzkumu a vývoje, které jsou nezbytné pro budoucí růst a pro nalezení řešení našich „velkých společenských výzev“ (stárnutí, energetika, klima, zdravotní péče a mobilita).

Malé a střední podniky nemají zdroje na to, aby zavedly antidumpingová opatření nebo aby plně spolupracovaly s Evropskou komisí při jejích šetřeních. EHSV vyzývá ke zjednodušenému přístupu v odvětvích, v nichž je účast malých a středních podniků relevantní.

Uznávajíc strategický význam této otázky, je toto stanovisko počátkem a nikoli koncem zapojení EHSV. EHSV má v úmyslu rozvíjet probíhající zapojení a doporučuje vytvoření projektu EHSV týkajícího se statusu tržního hospodářství Číny, aby Výbor mohl tuto záležitost sledovat jménem občanské společnosti. Na tento úkol by měly být přiděleny odpovídající zdroje.

V roce 2011 přijal EHSV stanovisko CCMI z vlastní iniciativy k tématu *Účast státních podniků třetích zemí na trhu veřejných zakázek v EU*, jež zdůraznilo nutnost bojovat proti „nekalým konkurenčním praktikám“ (CCMI/082). Dne 9. listopadu 2015 se zvláštní Rada pro konkurenceschopnost zabývala „faktory konkurenčního tlaku“, jimž čelí evropský průmysl.

Evropa je horlivým zastáncem volného obchodu a neomezeného přístupu na trhy, ale nemůže konkurovat nekalým obchodním praktikám společností dotovaných státem.

Čína představuje velkou část postupů na ochranu obchodu ve WTO, jež zahájily téměř všechny země, které tohoto nástroje využívají. Nadměrné instalované kapacity v mnoha odvětvích v kombinaci s poklesem poptávky v Číně přiměly čínské společnosti, aby zaplavily světové trhy zbožím za snížené ceny. Důsledky se již projevily v některých průmyslových odvětvích, jež jsou obvykle indikátory hospodářského cyklu, například ocelářství. Pád cen v důsledku nekalé

konkurence ze strany čínských společností vedl k uzavření továren v některých zemích a k náhlému poklesu výroby. Když Čína vstupovala do WTO, obsahoval protokol o přistoupení doložku, která by mohla být vykládána v tom smyslu, že od určitého data (11. prosince 2016) bude Číně pro účely používání nástrojů na ochranu obchodu automaticky přiznán status tržního hospodářství. To by mělo přímý dopad na průmysl, investice, růst a zaměstnanost v Evropě.

Bylo by nesprávné tvrdit, že je dnešní Čína tržním hospodářstvím. Nejnovější posouzení provedené Evropskou komisí došlo k závěru, že Čína k danému okamžiku vyhověla pouze jednomu z pěti kritérií stanoveným evropskými předpisy pro přiznání statusu tržního hospodářství třetím zemím.

CCMI musí prozkoumat možný dopad této situace na evropský průmysl. Protože začíná docházet jen k mírnému oživení poptávky, může být pozice evropského průmyslu ohrožena nekalými obchodními praktikami, vůči nimž je bezmocný, neboť nemůže v praxi využít nástrojů na ochranu obchodu.

- **CCMI/141 Průmysl 4.0**

V říjnu 2014 přijal EHSV stanovisko z vlastní iniciativy o podnikatelských službách v průmyslu. Kromě popisu procesů souvisejících s iniciativou Průmysl 4.0 (Industry 4.0) a digitalizací v evropském hospodářství a v řadě členských států předložilo také řadu doporučení evropským orgánům ohledně žádoucích přístupů na úrovni EU.

Cílem nového stanoviska z vlastní iniciativy je aktualizovat evropský program na základě loňských doporučení EHSV, jakož i konkrétního aktuálního vývoje. Podobně by měla být zdůrazněna taková opatření a podmínky na úrovni EU, jež průmyslu umožní plně využít strategických příležitostí 4.0. Je v zájmu průmyslu, aby EU jednala, nicméně úlohu evropských institucí je ještě třeba jasně definovat.

Stanovisko z vlastní iniciativy zkoumá různý vývoj v jednotlivých členských státech a podobu politik v hospodářsky silných zemích. Zadruhé by měl být vypracován přehled situace v evropských institucích. Co kdo dělá a za jakým účelem? Je třeba vzít v úvahu, že je zapojeno několik generálních ředitelství Komise: Generální ředitelství pro komunikační sítě, obsah a technologie (CNECT), Generální ředitelství pro Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky (GROW), Generální ředitelství pro výzkum a inovace (RTD) a Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování (EMPL), abychom uvedli pouze ta nejvýznamnější. Zatřetí stanovisko analyzuje, do jaké míry a hloubky realizuje Evropská komise a EU doporučení obsažená ve stanovisku CCMI/121, zejména ta, které jsou uvedena v odstavci 1.15. Tento seznam rovněž aktualizuje a vyzdvihne akce a opatření, které by měly být podniknuty.

V říjnu 2014 přijal EHSV stanovisko k tématu *Vliv podnikatelských služeb v průmyslu*, v němž zdůraznil, že digitalizace průmyslu se rychle rozvíjí. V tomto stanovisku předložil evropským institucím několik doporučení. Cílem tohoto stanoviska je aktualizovat evropský program na základě loňských doporučení EHSV a současného konkrétního vývoje, mj. sdělení o digitalizaci evropského průmyslu vydané Komisí v dubnu 2016. Hlavní body stanoviska:

EHSV oceňuje soudržnou a ambiciózní strategickou vizi průmyslové politiky, která je uvedena ve sdělení, a její zaměření se na čtyři klíčové záležitosti: 1) technologie a platformy, 2) normy a referenční architektury, 3) územní soudržnost představovanou sítí regionálních center pro inovace a 4) dovednosti na všech úrovních.

Rada EU, konkrétně Rada pro konkurenceschopnost, by měla na základě podnětu Evropské komise naléhavě rozhodnout o strategii EU pro Průmysl 4.0 a jednotném digitálním trhu, který odstraní současnou roztříštěnost vyplývající z existence 28 digitálních politik.

Klíčový význam má spolupráce. Vnitrostátní a regionální platformy pro Průmysl 4.0 musí sdružovat všechny příslušné subjekty. V mezích společného rámce EU by měla každá rozvíjet vlastní specifické rysy. Je třeba podporovat všechny typy partnerství, součinnosti a seskupování, přeshraniční mechanismy a srovnávání na evropské úrovni.

Sdělení je bohužel příliš stručné, pokud jde o značné sociální důsledky digitalizace průmyslu. Výsledné účinky nelze předvídat. Aby se zabránilo rozdělení společnosti, je třeba věnovat zvláštní pozornost těm generacím a příjmovým skupinám, které mohou být silně zasaženy. Mnoha jiným se naskytnou nové příležitosti.

Digitalizace bude mít zásadní dopady na trh práce a organizaci práce – například nárůst nerovnosti příjmů a omezení přístupu k systémům sociálního zabezpečení. Tyto jevy se mohou ukázat jako negativní, pokud se jim nebude patřičně čelit.

EHSV očekává, že Komise bude jednat jako katalyzátor tím, že bude efektivně provádět strategický plán. To znamená především účinnou koordinaci konkurenčních přístupů, aby se zabránilo nejistotě a roztříštěnosti trhu. Klíčový je jednotný digitální trh. Zásadní význam bude mít zrychlený postup evropské normalizace. EHSV dále očekává, že Komise bude hrát aktivní úlohu ve:

- zvyšování povědomí ve všech složkách společnosti, zvláště s cílem podpořit nabývání digitálních dovedností;
  - analýze celosvětové situace a poskytování lepších statistických údajů o službách;
  - prezentaci účinné koordinace EU jako příkladu pro národní vlády;
  - zvyšování tlaku na investice do infrastruktury (telekomunikace, širokopásmové připojení);
  - zajištění toho, aby provádění Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) nevedlo k nesouladu na trhu EU;
  - prosazování transparentních veřejných a soukromých finančních opatření;
  - sledování, srovnávání a posuzování, včetně doporučení pro jednotlivé země v každoročním semestru;
  - podpoře platformy pro Průmysl 4.0 a partnerství veřejného a soukromého sektoru, jakož i spolupráce zúčastněných stran, a to také tím, že je bude sdružovat na úrovni EU;
  - podpoře center pro digitální inovace jakožto středisek pro pokročilé školení pracovní síly;
  - prohlubování sociálního dialogu v EU na všech úrovních s cílem projednat důsledky pro trh práce a také úpravy v oblasti sociálního a pracovního práva, zejména pokud jde o hospodářská a politická opatření, která by měla zajistit ochranu všech pracovníků.
- **NAT/684 Koalice pro splnění závazků Pařížské dohody**

Pařížská konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů (OSN) o změně klimatu (UNFCCC; COP-21) dosáhla důležité dohody udržet nárůst průměrné globální teploty výrazně pod 2 °C ve srovnání s úrovní před industrializací a prosazovat celosvětové úsilí omezit nárůst teploty o 1,5 °C ve srovnání s úrovní před industrializací. V rámci příprav na pařížskou konferenci proběhla nebývalá mobilizace ze strany nestátních subjektů ve formě platformy Akčního plánu z Limy do Paříže, jejímž cílem bylo představit závazky a partnerství měst, regionů, podniků a organizací občanské společnosti, včetně odborových svazů, které se týkají omezení emisí skleníkových plynů a dosažení větší odolnosti vůči změně klimatu. EHSV požadoval, aby občanská společnost a občané byli plně zapojeni na mezinárodní, vnitrostátní a nižší než celostátní úrovni do rozvoje, přezkumu a především provádění Pařížské dohody.

Činitelé s rozhodovací pravomocí se dohodli na obecném rámci a provádění je nyní úlohou nestátních aktérů, včetně občanské společnosti: odborových organizací, podniků, nestátních organizací, finančních institucí, měst a jiných orgánů na nižší než celostátní úrovni, jakož i místních společenství a občanů.

EHSV vítá závěry z COP-21 v Paříži, ale v této souvislosti spatřuje dvě výzvy. Jednak neodpovídají vytyčené cíle jednotlivých členských států v oblasti snížení emisí (zamýšlené vnitrostátně stanovené příspěvky) výsledkům konference v Paříži, a jednak není navzdory určitému pokroku dostatečně oceněn význam občanské společnosti. Subjekty občanské společnosti čelí v současné době značným překážkám, chtějí-li zavádět a provádět opatření v oblasti ochrany klimatu. Činnosti občanské společnosti v oblasti ochrany klimatu někdy dokonce systematicky brání také právní předpisy. V důsledku toho nemají subjekty občanské společnosti pro svou činnost až příliš často rámcové podmínky, které by jim umožnily provádět svou plánovanou ochranu klimatu „zdola“. Je to

dáno také tím, že své plány nemohou financovat, přestože je v podstatě k dispozici dostatek prostředků na investice.

EHSV proto navrhuje vytvořit v bezprostřední reakci na rozhodnutí přijatá v Paříži koalici subjektů z politické sféry, veřejné správy a občanské společnosti. Úkolem této koalice bude minimalizovat překážky činnosti občanské společnosti v oblasti ochrany klimatu prostřednictvím následujících opatření:

- **prosazovat ochranu klimatu „zdola“ a vzkřísit zásadu „uvažovat globálně, jednat lokálně“;**
- pojmout širokou škálu potenciálních strategií občanské společnosti v oblasti ochrany klimatu při **zohlednění různorodosti a rozmanitosti subjektů občanské společnosti;**
- rozvíjet víceúrovňovou správu, která bude usnadňovat činnosti občanské společnosti v oblasti ochrany klimatu, a ne jim bránit.

- **NAT/691 Oběhové hospodářství: hnojiva**

Legislativní návrh týkající se organických hnojiv a hnojiv na bázi odpadů, který Komise předložila v březnu 2016, je součástí Akčního plánu pro oběhové hospodářství, který byl zveřejněn v prosinci 2015. Jeho cílem je podpořit účinné využívání zdrojů v odvětví hnojivých výrobků, vytvořit nové příležitosti pro podniky a zemědělce a zlepšit dopad těchto látek na životní prostředí. Návrh vychází ze stávajícího nařízení o hnojivech z roku 2003, které zajišťuje volný pohyb tradičních, minerálních hnojiv. Návrh rozšiřuje působnost tohoto právního předpisu EU a zahrnuje do něj organická hnojiva a hnojiva na bázi odpadů, včetně vedlejších produktů živočišného původu, s cílem vytvořit pro tyto látky rovné podmínky. Stanoví pravidla pro volný pohyb, díky tomu, že umožňuje umísťovat na organická hnojiva označení CE. Zavádí rovněž nové harmonizované požadavky na kvalitu, bezpečnost a označování pro všechna hnojiva s označením CE.

Stanovisko specializované sekce obecně podporuje návrhy Komise a po návrzích týkajících se právních předpisů v oblasti odpadů je vítá jako první legislativní výsledek Akčního plánu pro oběhové hospodářství. EHSV zejména vítá vytvoření rovných podmínek pro organická hnojiva a hnojiva vyráběná z odpadu, což jim umožní stát se konkurenceschopnější vůči minerálním hnojivům. Stanovisko specializované sekce doporučuje spolehlivý systém označování, zdůrazňuje rozdíly mezi půdami v členských státech EU a vyzdvihuje fakt, že EU stále chybí rámcová směrnice o ochraně půdy. Návrh Komise zavádí limity pro snížení přítomnosti kadmia v hnojivech, s čímž stanovisko specializované sekce souhlasí, a zdůrazňuje, že se tím zvýší náklady a farmářům by se mělo dostat odpovídající podpory.

- **TEN/581 Balíček opatření v oblasti letectví I**

Evropské odvětví letectví má zásadní význam pro Junckerovu agendu růstu a zaměstnanosti. Silná evropská letecká doprava přispívá k hospodářskému růstu a vytváření pracovních míst a nabízí propojení z Evropy do světa a v rámci Evropy. Vnitřní trh EU pro letectví přinesl podstatný rozvoj a růst evropského leteckého odvětví a zvýšení výběru pro spotřebitele za konkurenční ceny. Letectví v Evropě rovněž čelí vysokým provozním nákladům, vysoké administrativní zátěži a rostoucí nedostatečné kapacitě na zemi a ve vzduchu. Růst letectví se odehrává převážně mimo Evropu. Tyto nové růstové trhy představují příležitosti a výzvy. Výzvou pro Evropu je přijmout politiky, které umožní, aby odvětví letectví prospívalo a přinášelo užitek z hlediska růstu a zaměstnanosti, a rovněž regionální a globální konektivity.

Komise přijala balíček opatření v oblasti letectví s cílem učinit letecký průmysl EU konkurenceschopnějším. Balíček se skládá ze sdělení a Akčního plánu pro strategii v oblasti letectví. Zahrnuje rovněž návrhy na revizi Evropské agentury pro bezpečnost letectví (EASA), návrh na rozšíření mandátu EASA pro drony a návrhy mandátů pro jednání na úrovni EU se státy Perského zálivu.

EHSV vyjadřuje uspokojení s touto politickou iniciativou Komise. Zastřešujícím cílem strategie pro evropské letectví by mělo být zlepšení investičního prostředí s cílem povzbudit více evropských

investic do leteckého průmyslu EU, zvýšit konkurenceschopnost tohoto odvětví a jeho úlohu pro hospodářství, a tím také podpořit celkový hospodářský růst a vytvořit nová pracovní místa. S cílem průběžně sledovat provádění této strategie se EHSV rozhodl, že zahájí samostatný projekt a vyčlení na něj vhodné zdroje a odborné znalosti. EHSV opakuje své názory a doporučení vyjádřené ve stanovisku k tématu *Sociální dumping v evropském odvětví civilního letectví* a stanovisku k tématu *Integrovaná politika EU v oblasti letectví*. Rovněž uvádí následující klíčová doporučení:

- **Evropská komise je vybízena k tomu, aby provedla další praktická opatření s cílem předejít negativním dopadům na zaměstnanost.**
  - Strategie by měla vycházet z uceleného přístupu k letectví.
  - **Je třeba, aby se úlohy letectví dočkaly většího politického uznání a podpory, a to na úrovni EU i členských států.** Při provádění strategie je třeba se touto otázkou dále zabývat. Vedoucí politická úloha Komise je naprosto nezastupitelná.
  - Provádění iniciativ regulace evropského letectví je naléhavě nutnou podmínkou k zajištění úplného provedení strategie ze strany členských států.
  - Nezbytné a dobře cílené financování ze strany EU by mělo být doplněno soukromým financováním a spustit horizontální meziodvětvový vývoj.
  - Strategie musí nabídnout jasný směr, jak bude zajištěna budoucí liberalizace a zároveň jak budou zaručeny rovné podmínky (spravedlivá hospodářská soutěž). Lze prosazovat konsolidaci, ale pouze pokud bude zajištěna vysoká úroveň spolehlivého propojení ve všech členských státech.
  - K otázce spravedlivé hospodářské soutěže patří též dodržování práv pracujících. Je stěžejní, abychom dosáhli spravedlivého a vzájemného přístupu, nejvyšší možné a vymahatelné bezpečnosti a ochrany před protiprávními činy a sociálních norem.
  - EHSV důrazně trvá na tom, aby byla **strategie pro letectví prováděna na základě konstruktivního sociálního dialogu.**
  - Zapojení zúčastněných stran do provádění této strategie by mělo být doplněno o strukturované a konkrétní objasnění, jak bude tato strategie provedena.
- **TEN/584 Digitální pilíř růstu: počítačově zdatní senioři, potenciál 25 % evropského obyvatelstva**

Akční program Evropské komise se zakládá na třech pilířích zaměřených na tvorbu pracovních míst a růst. Prvním z těchto pilířů je lepší přístup spotřebitelů a podniků k digitálnímu zboží a službám v celé Evropě: digitalizace veřejných služeb a podniků, snazší šíření dat velkého objemu, stimulace vytváření a využívání propojených zařízení apod. Komise by ráda rozšířila každodenní využívání internetu a podpořila vývoj směrem k „*inkluzivní informační společnosti*“ posílením *digitálních dovedností a digitálního učení občanů*, používání *dat velkého objemu (big data)* a *cloud computingu* a *kybernetické bezpečnosti*.

Počítačově zdatní senioři mohou potenciálně tvořit 25 % evropského obyvatelstva. EHSV by měl tudíž definovat prostředky, pomocí kterých by se těchto 25 % (125 milionů) zaučilo v používání hardwaru a softwaru a počítačových aplikací v situacích každodenního života nebo by své znalosti v této oblasti udržovalo.

EHSV ve svém stanovisku připomíná demografický podíl a hospodářský potenciál, který představují senioři EU. Tato skutečnost se projevuje v jednom z pilířů hospodářského růstu, kterým je digitální odvětví.

V této souvislosti je s ohledem na rozmanitost seniorů třeba stanovit nový přístup. EHSV tedy doporučuje úpravu pojmu „senioři“ a modelu „stříbrné ekonomiky“ (*silver economy*), které byly v EU vytvořeny. EHSV podporuje sdělení Komise z června 2016 o nové agendě dovedností a návrh doporučení Rady o zřízení záruky k získání dovedností, avšak lituje, že senioři a digitální odvětví se zde zmiňují jen zřídka či vůbec.

EHSV zdůrazňuje význam Rady ministrů EU pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele i evropského summitu v prosinci 2016 za účelem podpory lepšího začlenění seniorů do digitálního odvětví. Vyzývá zejména k tomu, aby byly poskytnuty finanční prostředky, které by

byly vyňaty z požadavků evropského semestru, a aby byla v digitální oblasti stanovena doložka „rovnosti seniorů“.

EHSV je toho názoru, že přístup seniorů k evropskému programu pro výměnu osvědčených postupů, podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru za účelem lepšího získávání dovedností a odborná příprava v digitální oblasti jsou klíčové v každém věku.

Kromě toho se EHSV domnívá, že by měl být spolu s reprezentativními sdruženími seniorů zapojen do úvah skupiny zúčastněných stran o ekonomice sdílení, kterou si přeje Evropský parlament.

EHSV souhlasí s tím, aby byli občané obeznámeni s kodexem evropských pravidel v digitální oblasti prostřednictvím jednotného kontaktního místa, které by respektovalo mnohojazyčnost.

Má za to, že zásadní význam pro posílení digitálního pilíře růstu má uznání přístupu k internetu jako právo na univerzální službu i bezplatný a volný přístup pro znevýhodněné starší osoby.

- **ECO/406 Akční plán v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH)**

Akční plán prezentuje způsoby, jak stávající systém DPH v EU modernizovat tak, aby byl jednodušší, méně zneužitelný a vstřícnější vůči podnikatelům. Stávající předpisy o DPH je naléhavě nutné aktualizovat, aby lépe sloužily jednotnému trhu, zjednodušily obchodování mezi členskými státy a držely krok s dnešní digitální a mobilní ekonomikou.

Výpadky z příjmů z DPH, tedy rozdíl mezi očekávanými a skutečně vybranými příjmy z DPH v členských státech, dosáhly v roce 2013 téměř 170 miliard EUR. Odhaduje se, že pouze kvůli podvodům při transakcích s jinými členskými státy přicházíme v EU u této daně o příjmy zhruba ve výši 50 miliard ročně. Ve své stávající podobě je systém DPH navíc roztříštěný a zejména pro malé a střední podniky a internetové společnosti znamená velkou byrokratickou zátěž.

EHSV vítá „Akční plán v oblasti DPH“ s cílem přejít na konečný režim DPH v EU a podporuje jednak jeho cíle, jednak i přístup. Je důležité, aby se všechny části Akčního plánu prováděly jakožto nedělitelný celek. Je třeba v každém případě a během přiměřeně dlouhé doby usilovat o přechod na konečný režim DPH. Výbor vyzývá všechny zúčastněné strany k tomu, aby prošetřily, jak by v novém režimu mohly být služby poskytovány rychleji. Rovněž by bylo možné zamyslet se nad metodami, jak do DPH obecněji začlenit finanční služby.

Transformace současného režimu musí vést ke konečnému systému DPH, který bude jasný, soudržný, pevný a vyvážený a rovněž přiměřený a dokáže obstát v budoucnu. Výbor podporuje návrh zvolit princip země určení, neboť se tak vytvoří rovné podmínky pro všechny dodavatele na tentýž vnitrostátní trh a na trhu bude méně docházet k narušením.

Také by se měla ve zvýšené míře věnovat pozornost vstřícnému přístupu k podnikání ve prospěch podniků. Výbor poukazuje na to, že je třeba nadále zvažovat další a doplňující zjednodušení a snížení administrativní zátěže, při nichž je možné zohlednit proporcionální přístup ve prospěch malých a středních podniků.

EHSV vítá značnou pozornost věnovanou zamezení výpadku příjmů z DPH a náchylnosti k podvodům u DPH. Je důležité, aby byla těmto cílům věnována přednostní pozornost a aby byly rychle dosaženy výsledky, mimo jiné prostřednictvím lepší spolupráce mezi správci daně, jakož i celními orgány prostřednictvím účinnější daňové správy z hlediska lidských, finančních a technických zdrojů a silnější role sítě daňových poradců Eurofisc a posílení dobrovolného dodržování pravidel a lepšího výběru daně. Pokud jde o to, dát boji proti podvodům konkrétní podobu, je třeba postupovat cíleně a přiměřeně. Je třeba brát ohledy na podniky „bona fide“ a nesmí jim být uložena žádná další nová nepřiměřená opatření.

Výbor vítá pozornost věnovanou novému vývoji v oblasti elektronického obchodování i typů podniků. Jde o to, vnést do tohoto prostředí jednoznačnost a srozumitelnost pro všechny zúčastněné strany. V souvislosti se sníženými sazbami se EHSV domnívá, že budoucí režim musí skloubit flexibilitu a právní jistotu, musí jít o transparentní úpravu a v zájmu jednoduchosti musí zůstat množství nízkých sazeb a výjimek omezené. V tomto ohledu Výbor upřednostňuje možnost rozšíření a pravidelného přezkumu seznamu zboží a služeb způsobilých pro snížené sazby, spíše

než jeho zrušení, a umožnit členským státům větší míru svobody, pokud jde o počet snížených sazeb a jejich výši.

- **SC/043 Evropská občanská iniciativa**

EHSV připomíná – čtyři roky po vstupu nařízení o evropské občanské iniciativě v platnost – ústřední úlohu občanů v evropském projektu a evropské občanské iniciativě a jejich schopnost přispět k odstranění demokratického deficitu tím, že podporují aktivní občanství a participativní demokracii. EHSV zjistil značné technické, právní a byrokratické problémy a také zjevné přetížení Evropské komise pravomocemi, jež jí u úspěšných iniciativ brání v plném šíření, provádění a následné činnosti. Ve svém stanovisku EHSV doporučuje následující:

- **zjednodušit stávající pravidla tak, aby byla více přizpůsobena skutečným možnostem občanů k zahájení iniciativ na místní úrovni (ponechat občanům volbu data zahájení, zvážit snížení minimální věkové hranice pro podporu evropské občanské iniciativy, právně uznat občanské výbory a poskytnout platformu pro online systém sběrů na stálém základě), a objasnit stávající postup registrace, aby byl celý proces transparentnější;**
- Komise musí pokračovat v jednáních s členskými státy za účelem zjednodušení, omezení a sjednocení systému vnitrostátních předpisů pro shromažďování údajů;
- zvýšit dopad evropské občanské iniciativy tím, že bude zaručena odpovídající činnost navazující na úspěšné iniciativy prostřednictvím dostatečného odůvodnění rozhodnutí návrh nepředložit a udržování kontaktů s organizátory evropské občanské iniciativy a jejich informování o legislativních změnách a politických rozhodnutích týkajících se (i jen částečně) jejich evropské občanské iniciativy;
- zvážit oddělení úloh Evropské komise jakožto institucionálního poradce a soudce. EHSV v této souvislosti znovu opakuje, že je připraven pokračovat ve svém úsilí v rámci již započatých iniciativ, a může být přirozeným kandidátem na úlohu zprostředkovatele a institucionálního poradce;
- **zvýšovat povědomí o nástroji evropské občanské iniciativy a zajistit seriózní informační kampaň;**
- vytvořit ve Výboru – podle vzoru Evropského fóra pro migraci – institucionální fórum o účasti evropských občanů, které by se stalo trvalým místem pro diskusi a debatu, a využít přitom zkušeností získaných u příležitosti dne evropské občanské iniciativy. Toto téma by mohlo být předmětem konkrétního, podrobnějšího návrhu, jímž by se EHSV mohl zabývat v dalším ad hoc stanovisku z vlastní iniciativy.

Vladimíra Drbalová
zástupkyně ředitele Sekce mezinárodních vztahů
členka EHSV